

A halálraítélt bur parancsnok hatyudala.

Mindig figyelemreméltóak voltak azok a beszédek, melyek utolsó Isten hozád-ként hangzottak el egy-egy halálraítélt ajkairól. Különösen áll ez arra az esetre, ha *martirok* bucsubeszédéről van szó. Az alábbi beszéd ezek közül való. *Fourie* József János az angolok által halálra ítélt és kivégzett bur parancsnok mondta el ezt a beszédet a bírái előtt:

— El akarom önöknek mondani, hogy miért fogtam fegyvert embereimmel az angol csapatok ellen. Testestől-lelkestől transvaali vagyok és a köztársasági zászló alatt születtem. A legutóbbi háborúban az angol kormány ellen harcoltam, mindaddig, amíg *sulyosan megsebesülve* egy kórházba nem szállítottak. Betegeskedésem ideje alatt *egy angol tiszt egyizben kékre-zöldre vert revolverével*. Természetes, hogy mindez nem tüntette fel előttem valami nagyon jó színben az angol nemzetet, sokat szenvedtem emiatt, de türtőztettem magam. Élt bennem a reménység, hogy talán mégis megértjük egymást és hogy az angolok támogatni fognak bennünket egy boldog Délafrika megteremtésében. Több éven át tartott ez az állapot és én meggyőződtem, hogy az *angolok, ahol csak tehették folyton sértegették önérzetünket*. Isten a tanum, hogy mennyit szenvedtem, mennyit keseregtem emiatt. Azután újabb sérelem ért bennünket Angol részről sürgetni kezdték a háborút Német-Délafrika ellen és ezt a sürgetést olyan kiméretlenül, arcátlanul tették, hogy felháborodtam. Hamarosan elhatároztam magam és azok közé az emberek közé állottam, akik a leghatározottabban elleneztek ezt a háborút. Én magam is elleneztem, mert sehogysem helyeseltem azt, hogy olyanok ellen viseljünk háborút, akik *soha, semmivel sem bántottak bennünket*. Nem tudtam belátni, hogy miért harcoljanak, miért ontsák a vérüket ép a mi ifjaink Anglia tekintélyének emelése érdekében! Annak az Angliának az érdekében, amely *annyiszor vállalkozott köhért munkára velünk szemben* és amely olyan sok keserű fájdalmat okozott nekünk akkor, amikor a *harmincezer asszonyunkat és gyermekünket állattias módon legyilkoltatta*... Október tizedikén egy hangversenyen vettem részt, melyet nagyrabecsült elnökünk, *Krüger Pál* emlékére rendeztek, ép születése napján. Nagyon csalódtam ebben a hangversenyben. Zenét és szép, kegyeletes emlékbeszédeket vártam és ehelyett *piszkolódó, gyalázó szavakat hallottam*. Asszonyainkat, akik a tribünön állottak, záptojásokkal dobálták meg, közben folyton a „Rule Britaniá”-t énekeltek. Ha ez volna a brit egyenlőség, akkor én inkább nem élek közöttük! Amit tettem, azt saját szabad meggyőződésemből történt. Még ma is szentül hiszem, hogy Isten nem fogja elnézni ezt az igazságtalanságot. És mégis az a meggyőződésem, hogy *még mindig akad elegendő akaraterős ember, akik Délafrikát meg fogják menteni*.

Fourie parancsnok ezek után kiskorú öccse és hávei részére kért bucsúnatot és kegyelmet. Megható jelenet volt ez. Maga a *Volkstem*, az áruló *Botha* tábornok lapja is beismerte ezt, amikor erről a jelenetről a következőket írta:

— A pillanat megható volt és a tárgyaló teremben néma, siri csönd honolt. A parancsnok szavainak nagy hatása volt, mely hatás alól nem egyhamar szabadultak fel a lelkek.

Mindez nem használt. December tizenkilencedikén meghozták az ítéletet. *A törvényszék Fourie parancsnokot és János nevű testvérét halálra ítélte*. Az utóbbinak ítéletét később mégis öt évi börtönre változtatták meg. *Fourie parancsnok végzete azonban meg volt peccsételve*. Még ugyanaznap estéjén tudatták vele, hogy a reggeli szünetkor *agyonlövik*.

Utolsó útján valamilyen erősítő szert ajánlottak fel neki. *Fourie* visszautasította

URÁNIA Magyar Tud. Színház

Telefon 872.

Szombaton és vasárnap

Jancsi, a huszár

Aktuális katonai vigjáték 3 felvonásban.

Feledés a fekete lobogóban

Amerikai háborús dráma 3 részben.

Hadi híradó.

Előadások 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 2 órától folytatólag

VASS MOZGÓ-SZÍNHÁZ
TELEFON 807.

Szombaton és vasárnap

Dráma a nagyváros rejtelseiből.

NELLY

Egy virágáros leány története. I. RÉSZE 4 felvonásban.

A dráma II. része jövő hét szombat és vasárnapján kerül bemutatásra. — Mindkét rész teljesen különálló dráma.

Előadások 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 2 órától folytatólag

és a melléje rendelt paphoz fordulva, így szólt:

— Nem kell semmi. *Csa kegy kérésem van, az, hogy ne löjjenek az arcomba! Van elég hely az én nagy délafrikai szívemben*

Ezzel leült. Fogta a kendőt és a szeméi elé kötözte. Halk hangon énekelte el utolsó protestáns énekét:

— *Ha valaki a halál völgyébe lép, magára hagyják összes barátai...*

Az utolsó szavak elhangzottak. A lövések eldördültek és a bur martir holtan esett össze.

Kedvező események Romániában.

— Mindenki a monarchia mellett. —

(*Bukaresti levél.*) Soha egy percre se becsültük túl annak az aknamunkának a jelentőségét, amelyet az orosz ágensek folytattak *Bukarestben*, hogy a ruszofil politika mellett hangulatot teremtsenek. Nekiünk csak úgy, mint a román hatalom vezető politikusaiknak, sohasem imponáltak az utcai tüntetések, amelyek a közvélemény és a hivatalos tényezők megfélemlítését célozták csupán. Tudtuk, hogy elkerül majd az idő, amikor Romániából, amelynek igen józan és hidegen gondolkodó, szenvedelmeken felül álló, realitásokon építő királya és kormánya van, olyan híreket kapunk, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy megérleljék bennünk azt a meggyőződést, miszerint *Románia végre megtalálta a számára egyedül célhoz vezető utat, a csatlakozást régi szövetségeseihez, a központi hatalmakhoz.*

Aki figyelemmel kíséri az eseményeket, az ma már kétségtelenül megállapíthatja, hogy *ez a fordulat már bekövetkezett, Románia magatartásában*. Korántsem akarunk delibábos képet vetíteni az olvasó elé. Pozitív tényekből következtetünk, amelyeket részben körvonalazunk is. Hova lettek hetek óta az utcai tüntetések Romániában, hova lett az orosz rubelek varázsának hatása. *Mille* Konstantin, az oroszbarát lapkiadó-szerkesztő két lapja, az *Adeverul* és *Dimineata* ma egy szemernyivel sem jóindulatubb Oroszországgal, mint Németországgal szemben. Közben a román kormány lapja, a *Vitorul* erélyes tollal keresztezi az útját minden lármás ruszofádának és ebben a tisztító munkában egyszerre csak megjelennek a nagy felocsudás első komoly jelei:

Filipescu beismeri, hogy még nem érkezett el az idő a beavatkozásra. De még tovább is megy. Egészen higgadt hangon beszél Románia feladatairól a nagy konflagrációban.

Ezt megelőzőleg maga a *Vitorul* is elmelkedik a helyzetről és görcsös ragaszkodással a régi, okos politikához, a *hivatalos vezető körök* álláspontjának tükre gyanánt megállapítja ismételtén, hogy *Románia számára csak egy ut van. Amelyet Károly király megjelölt politikai végrendeletében és amelyhez a dinasztia hű maradt.*

5 és 4 szobás modern lakás

bérbeadó. — BOKOR JÁNOS, Valéria-ter

Használt íróasztalt

keresek megvételre, Cimet a KIADÓHIVATALBAN kérem leadni.